

STANOWISKO SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

z dnia 29 kwietnia 2013 r.

do projektu zaktualizowanej Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020

Mając na uwadze rozwój społeczno – gospodarczy województwa podkarpackiego oraz dobro mieszkańców naszego regionu, w związku z ogłoszonymi przez Ministra Rozwoju Regionalnego konsultacjami społecznymi projektu zaktualizowanej *Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020*, Sejmik Województwa Podkarpackiego postanawia wyrazić swoje stanowisko dotyczące przedłożonego projektu dokumentu.

1. Z uznaniem należy ocenić fakt traktowania makroregionu Polski Wschodniej jako obszaru szczególnego zainteresowania polityki regionalnej, który ze względu na specyfikę sytuacji społeczno – gospodarczej, wyznaczony został jako Krajowy Obszar Strategicznej Interwencji na lata 2014 – 2020.

Wyrazem tego szczególnego traktowania makroregionu Polski Wschodniej jest projekt zaktualizowanej *Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020*, przygotowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Dokument ten stanowi uzupełnienie uniwersalnej, horyzontalnej polityki skierowanej do wszystkich polskich regionów oraz polityki rozwoju poszczególnych województw Polski Wschodniej.

2. W projekcie Strategii właściwie zidentyfikowano kluczowe wyzwania rozwojowe stojące przed makroregionem oraz uwzględniono najważniejsze uwarunkowania krajowe i europejskie. Zaproponowane strategiczne kierunki działań mogą stać się podstawą dla skomponowania optymalnego pakietu działań o charakterze operacyjnym, których realizacja pozwoli na nadrobienie zapóźnień rozwojowych, zniwelowanie różnic pomiędzy województwami Polski Wschodniej a resztą kraju, przyczyniając się tym samym do zwiększenia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski.

3. Sejmik Województwa Podkarpackiego wnioskuje o jeszcze większe skoncentrowanie części kierunkowej dokumentu na zagadnieniach związanych z niwelowaniem barier wynikających z peryferyjnego położenia województw Polski Wschodniej, poprawą wciąż bardzo ograniczonej dostępności tego obszaru do reszty kraju i Europy oraz wzmocnieniem spójności wewnętrznej całego makroregionu.

Ograniczona dostępność terenu Polski Wschodniej wynikająca z peryferyjnego położenia oraz wieloletnich zaniedbań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury transportowej, jest obecnie najistotniejszą barierą rozwojową wszystkich pięciu województw wchodzących w skład makroregionu Polski Wschodniej. Fakt ten bardzo

negatywnie wpływa na atrakcyjność inwestycyjną oraz turystyczną tego obszaru, co przekłada się bezpośrednio na osiąganie od lat niskich, niezadawalających wskaźników rozwoju. Poprawa dostępności makroregionu wydaje się być kluczowa dla uzyskania oczekiwanych efektów w pozostałych dwóch strategicznych obszarach wymienionych w aktualizowanej Strategii tj.: innowacyjności i rynku pracy.

Z punktu widzenia prowadzenia efektywnej polityki prorozwojowej niezbędna jest intensyfikacja działań w zakresie wzmocnienia powiązań komunikacyjnych zarówno wewnątrzregionalnych, jak i zewnątrzregionalnych, w tym przede wszystkim powiązanie komunikacyjne regionu ze stolicą tj.: utworzenie funkcjonalnego systemu łączącego układ dróg wojewódzkich z głównymi ciągami komunikacyjnymi poprzez budowę dróg dojazdowych i łączników do węzłów autostrady A4 i dróg ekspresowych S19 (jako ciąg dwujezdniowy), S9, S74, obwodnic miast: Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Nisko, Nowa Dęba, Sanok, Przeworsk, Krosno, Kolbuszowa, Strzyżów, Brzozów, Rymanów, Radomyśl Wielki, doinwestowanie linii kolejowych (linia L 71 Rzeszów – Warszawa, linia L 25 Dębica – Ocice).

Poprawa dostępności transportowej Polski Wschodniej realizowana ze środków specjalnie dedykowanych dla tego makroregionu powinna odbywać się poprzez inwestycje zlokalizowane wyłącznie na terenie województw Polski Wschodniej.

4. Ze względu na wagę problemów związanych z energetyką, w dokumencie Strategii należy bardziej podkreślić znaczenie bezpieczeństwa energetycznego makroregionu Polski Wschodniej. Dotyczy to szczególnie inwestycji w nowoczesną infrastrukturę elektroenergetyczną oraz wdrożenia koncepcji inteligentnego zarządzania popytem na energię poprzez wprowadzenie inteligentnych sieci Smart Grids, zwłaszcza w kontekście rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii (OZE). Dlatego też w aktualizowanym dokumencie należy podkreślić konieczność szczególnego wsparcia dla odnawialnych źródeł energii zwłaszcza rozwoju energetyki geotermalnej. Natomiast w zakresie energetyki wiatrowej należy ograniczyć się tylko do elektrowni małych mocy tj.: przydomowych elektrowni wiatrowych.
5. Istotnym zjawiskiem negatywnie wpływającym na sytuację gospodarczą w makroregionie jest ujemne saldo migracji, odnoszące się głównie do osób młodych. Jednym ze źródeł takiego stanu rzeczy jest słabe powiązanie kształcenia zawodowego z potrzebami regionalnego rynku pracy. Dlatego też wskazujemy na konieczność wdrożenia systemowych rozwiązań zmierzających do utworzenia nowoczesnych ośrodków kształcenia zawodowego, także poza ośrodkami akademickimi. W krótkiej perspektywie przyczyni się to do podniesienia jakości kształcenia oraz łatwiejszego zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Będzie to także ważny element przeciwdziałający nieporządanemu zjawisku migracji.
6. Szczególnego wsparcia wymaga rozwój sektora nauki oraz sektora B+R w kontekście silnych powiązań z gospodarką. Wspierane powinny być przede wszystkim obszary stanowiące przewagi konkurencyjne makroregionu Polski Wschodniej, w tym zwłaszcza branże: informatyczna, elektroniczna, elektrotechniczna, elektromaszynowa w tym lotnicza oraz rolno – spożywcza.

Szczególnie istotne jest wskazanie w aktualizowanym dokumencie konieczności budowania sieci powiązań pomiędzy istniejącymi oraz tworzonymi instytucjami wspierającymi biznes tj. np.: parkami naukowo - technologicznymi, parkami przemysłowymi, centrami transferu wiedzy, inkubatorami technologicznymi oraz innymi instytucjami działającymi w zakresie wspierania szeroko pojętej innowacyjności.

7. Jako istotny potencjał makroregionu w dokumencie zaktualizowanej Strategii należy wskazać walory środowiskowe i turystyczne województw Polski Wschodniej, zwłaszcza w kontekście rozwoju przedsiębiorczości. Umieszczenie stosownych zapisów pozwoli na zaplanowanie odpowiednich działań operacyjnych w tym zakresie dla całego makroregionu. W ramach rozwoju przedsiębiorczości szczególną uwagę należy zwrócić na wzmacnianie rozwoju już działających klastrów, szczególnie w obszarze turystycznym oraz rolno – spożywczym.
8. Wielkość i charakter cieków wodnych, występowanie budowli hydrotechnicznych i stan infrastruktury przeciwpowodziowej powoduje, że należy zwrócić szczególną uwagę na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Stan budowli hydrotechnicznych zwłaszcza wałów przeciwpowodziowych nie zabezpiecza wystarczająco przed zagrożeniem powodziowym dużej części makroregionu. W celu właściwego zapobiegania, przeciwdziałania i usuwania skutków powodzi wsparcia wymagają jednostki samorządu terytorialnego, podmioty odpowiedzialne za gospodarkę hydrologiczną województwa oraz jednostki systemu ratowniczego, interwencyjnego i zarządzania kryzysowego.
9. Strategię należy postrzegać jako dokument, którego cele będą realizowane w latach 2014 – 2020 nie tylko poprzez program operacyjny dedykowany Polsce Wschodniej, ale również poprzez inne programy operacyjne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej oraz z innych źródeł, co przełoży się na odpowiednie zapisy Kontraktów terytorialnych poszczególnych województw Polski Wschodniej.

Mamy nadzieję, że działania operacyjne przygotowane w oparciu o zaktualizowany dokument *Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020* przyniosą dynamiczny rozwój społeczno – gospodarczy wszystkich pięciu województw wchodzących w skład makroregionu Polski Wschodniej, czego skutkiem będzie poprawa życia jego mieszkańców.